

DE LA BIBLIOTECA UNIVERSITĂȚII CLUJ CENZURAREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMĂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Cenzurat.

+ ROMAN R. CIOROGARIU

S'a stins în reședința sa din Oradea nestorul Sf. Sinod episcopesc, P. S. Sa Episcopul Roman Ciorogariu, întâiul episcop al reînființatei episcopii a Orăzii.

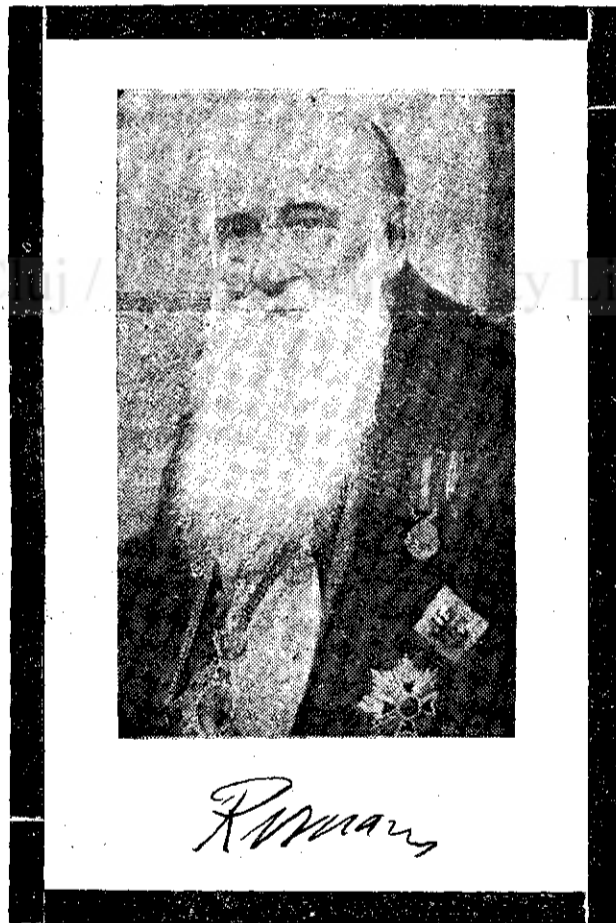
Tipul preotului român luptător pentru afirmarea drepturilor neamului său, P. Sf. Roman al Orăzii, în cei 60 ani în slujba bisericii neamului său, a fost preotul-profet, „bunul învățator”, luptător cu condeii, conducător de instituții culturale și ctitor al episcopiei din Oradea, martirul cu mâna zdrobită de atentatul dela Senat, sufletul eroic, care până la sfârșitul vieții sale nu a desarmat și nu a descurajat niciodată.

Urmas al Apostolilor, Episcopul Roman, a urmat exemplul acelora cari au scris epistolele ginților, a scris zilnic epistole neamului său în articolele resfirate în diferite ziare, în cursul celor 60 ani de activitate ziaristică. El a fost Apostolul Pavel al Episcopatului nostru. Născut iară nu făcut luptător cu peana pentru drepturile neamului său, înainte cu 60 ani scrie întâiele articole în legătură cu frământările alegerilor de episcopi după moartea marelui Andreiu Șaguna. De atunci apar neconținut articolele lui cu sfaturi, admonițiuni, îndemnuri și ode în proză, asupra celor mai variate aspecte și probleme ale vieții românești, ca să sfârșească cu articolul, apărut acum câteva săptămâni în ziarul „Universul” cu reflexiile păstorului sufletesc de 84 ani asupra alegerii de episcop dela Arad.

Și în tot acest timp — luptător cu condeii timp de 60 ani este poate unicul caz la noi la Români — niciodată, nici un cuvânt despre sine și pentru sine. Lumea, afară de cei mai aproape de el, nu știa că episcopul Ciorogariu scria în fiecare săptămână articole în revista oficială a eparhiei sale „Legea Românească” — nume atât de sugestiv — căci pușini știau că „Unchiașul” dela „Tribuna” din Arad, este „Unchiul” și „Preotul bătrân” din „Legea Românească”, și nu-și puteau închipui că la etatea când oamenii renunță la luptă și la zbuțiu, nestorul episcopilor, octogenar de atâția ani, se frământă încă cu vioiciunea tinereții fără bătrânețe, ia și diseacă toate problemele dela ordinea zilei, făurește planuri chibzuite cu înțelepciunea bătrâneții fără moarte, îndrumă și pune la lucru lumea din înălțimea scaunului în care l-a ridicat vredicia lui.

Articolele lui din tinerețe — și aceasta tinerețe la el ține până la 50 de ani, „când s'a înmormântat Tribuna”, al cărei „spiritus rector” era, — erau străbătute de o

energie care subjuga, concize, prinse în expresiuni adeseori lapidare, scrise totuș cu vervă și nerv, de multeori neșeminate, totuș ușor identificate de toți cetitorii acelor vremuri. Articolele lui întocmai ca lavelle unui vulcan în activitate, transformau tot ce atingeau, aprindeau punțile pe cari diferitele

încercări oportuniste le aruncau spre tabăra guvernului unguresc, și topiau învelișurile de ceară sub cari se ascundeau simandicoase fețe, dispuse să cedeze presiunilor stăruitoare ale opresorilor. Detectiv al conștiinței naționale el găsia în toate împrejurările „Cheia dela Xilokerkos” și o arăta publicului înainte de a se face vre-un pas de tradare. Și când „Măglașii” acelor vremuri, nici nu prea îndepărtate, totuș uitate, au furat și au vândut guvernului unguresc manuscrisul articolelor lui, când patimile răscolite și alimentate de urile celor țintuiți la stâlp, l-au despoiat de catedra dela Seminarul ort. din Arad, „Unchiașul” dictând altora articolele lui, nepăsător de nesiguranța zilei de mâine, a continuat activitatea sa de îndrumare și articolele lui „...te văd ...te văd”, fixau pe loc mișcări greșite. N'a pregetat să se despartă de cel mai bun prieten atunci, când o mișcare greșită l-a pus pe acesta în opoziție cu politica tradițională a neamului, căci, Roman Cioro-

„Iară stăpânul lui i-a zis: bine slugă bună și credincioasă, peste puține ai fost credincios, peste multe te voiu pune, intră întru bucuria stăpânului tău.”

Matei, 25, 20.

gariu, în toată viața lui n'a avut pentru activitatea lui decât barierele așezate de naționalismul întregitor de țară. Pentru promovarea acestei activități a schimbat prietenii și a legat noi alianțe: „Tribuna lui” a pus-o la dispoziția lui Chendi, Goga și noilor tribuniști, energii militante pentru întregirea neamului, pentru visul atunci încă neîmplinit.

De câte ori nu i-am spus că pentru cinstea acestui neam — căci cinstea unui neam o reprezintă opera luptătorilor lui — ar trebui să-și adune în 2—3 volume cele mai importante articole scrise în cursul vremurilor! A început să le adune, cam târziu, și cu greutatea ce o întâmpină luptătorul, care aruncă săgețile și nu are timp să și le mai culeagă decât cu zeci de ani în urmă. Nu avea decât puține, chiar foarte puține din revistele în care a scris și nici un articol tăiat și păstrat în archiva lui personală. A fost un darnic risipitor, pentru care nu avea valoare decât cecece a dat altora.

Dar dacă nu ar fi rămas din toată activitatea ziaristică și literară a Episcopului Roman al Orăzii decât „Zile trăite”, articolele semnate și acelea a căror paternitate e ușor de identificat pentru acei cari răsfoiesc colecțiile de ziare ale vremurilor, încă va trebui să recunoască oricine, că Roman Ciorogariu a fost un mare ierarh și cel mai mare ziarist al vremii lui, fiindcă a fost dascălul care avea mai mult suflet decât putea să cuprindă zidurile strănte ale școlii lui, și a trebuit să evadeze, să intre în școala marelui public, care este ziarul, pentruca să poată ține neconținut legătura cu elevii eșiți din școala lui, fiindcă a fost preotul-profet care a vestit mântuirea omului dela altarul la care slujea și a vestit mântuirea neamului dela „Tribuna” pe care a transformat-o în al doilea altar, fiindcă a fost luptătorul-erou pe care o vitalitate înăscută l-a ursit pentru luptă, ideal și biruință și toate acestea nu puteau acționa decât prin ziar.

Mai târziu, când dreapta, zdrobită de criminalul atentat dela Senat, i-a rămas rezervată numai pentru binecuvântări, pe cari păstorul de suflete le împărtășia credincioșilor de-odată cu sfaturile înțelepciunii sale bătrânești, și-a rezervat pentru pastorelele și articolele sale mâna stângă, mâna din partea inimii, și prin aceasta arteră a inimii s'au scurs din acelaș isvor al minții lui largcuprinzătoare și clarvăzătoare îndemnurile archipăstorești, înflorate cu veci-

nica înțelepciune a scripturilor sfinte, și ne-a dat acele perle de cuvântări-pastorale, a căror principii le-a fixat cu zeci de ani în urmă, în cursurile de exegeză, ce le-a făcut elevilor săi.

Când mă gândesc în trecut la cele 2 mici chiliuțe de călugăr ale directorului de seminar din Arad, în care m'ai găzduit adesea cu aceeași hrană simplă și de post, care se da elevilor seminaristi, când mă gândesc la viața curată și sfântă care ai dus-o în reședința episcopescă a cărei splendoare era decât numai pentru cinstea eparhiei pe care o conduceai, la resemnarea creștinească care-ți lumina fața de patriarh și inneca durerile fizice ale mânei zdrobite și ale boalei, la bucuria ce o manifestai de a fi creat totul în eparchia Orăzii și că al doilea episcop va găsi o episcopie bine întemeiată, astăzi, în ziua durerosei despărțiri, te fericesc „Unchiașule” că duci în lumea cealaltă tot ce ai avut în lumea aceasta: în mile noastre, căci în aceasta lume nu ai avut nimic altceva pentru Tine.

Victor Stanciu.

NOTE BIOGRAFICE

Episcopul Roman Ciorogariu s'a născut la 18 Decembrie 1852, în comuna Pecica-română (Arad), eparhia Aradului. Părinții lui erau mici proprietari în Pecica română. Școalele primare le-a făcut în comuna natală, iar cele secundare la Arad, Hodmezövásárhelö și Pezscny.

După luarea bacalaureatului și prestarea stagiului de voluntar a intrat în institutul teologic diecezan din Arad la anul 1874, iar după absolvirea institutului teologic în anul 1877 este trimis de con-

sistoriul ortodox român din Arad cu bursă în străinătate. A urmat în anul școlar 1877—78, facultatea teologică protestantă și facultatea filosofică din Lipsca, iar în anul 1878—79, facultatea teologică a vechilor catolici din Bonn.

Înapoiat din străinătate în Septembrie 1879, este numit funcționar în cancelaria consistoriului din Arad, iar la 1880 ca profesor de teologie unde funcționează până în anul 1901.

La 10 Martie 1900 intră în tagma monahală, fiind tuns în monahism în mănăstirea Hodoșbodrog de către arhimandritul și egumenul Augustin Hamzea, primind numele de Roman. Este hirotomit diacon și la Dumineca Tomii 1901 înaintat în treapta de presbiter.

Cu începerea anului școlar 1901—902, este numit director al institutului ortodox român din Arad, și în 8 Noembrie 1904, i-se conferă gradul de protosinghel. Ca director se găsește până la sfârșitul anului 1916, când e ales de Sinodul eparhial vicar episcopesc la Oradea.

În 1919 este hirotomit arhimandrit de episcopul Ioan Papp, iar la 3/16 Octombrie 1920 este ales episcop de primul Sinod al reinviatului episcopii a Oradei.

În 8 Decembrie 1920, cade victima atentatului dela Senat de unde rămâne cu brațul drept frânt.

În 26 Martie 1921, este hirotomit arhieru episcop în paraclisul mitropoliei din București.

Roman Ciorogariu a fost membru de onoare al Academiei Române și a fost decorat cu: Medalia jubilară Carol I, răsplata muncii pentru biserică cl. I, marea cruce a ordinului Coroana României și mare ofițer al ordinului Ferdinand I. etc.

Ca scriitor, colaborează cu titlul de corespondent dela apariția „Tribunei”, din Sibiu la 1884, până la dispariția ei în 1903.

După sistarea „Tribunei” din Sibiu întemeiază cu Vasile Mangra bisăptămânalul „Tribuna poporului”, din Arad, sub direcția lui Rusu Șirianu.

Și așa devine Aradul centrul politic și Tribuna poporului se preface în marele cotidian „Tribuna”, din Arad, în jurul căreia se grupează tânără generație, sub conducerea d-lui Octavian Goga.

Roman Ciorogariu, dela 1900 până la 1917, redactează revista „Biserica și Școala” din Arad.

În 1919 întemeiază cu d. George Tulbure „Tribuna Bihorului” în care, neînfricat de primejdia morții, luptă contra comuniștilor până la internarea și surghiunirea din care îl eliberează armata română în ziua de 20 Aprilie 1919.

După ocuparea scaunului episcopal, continuă a scrie în ziarele și revistele de dincoace și de dincolo de Carpați. În 1924 întemeiază revista „Legea românească” din Oradea, la care scrie luminatele sale articole educative pentru preoțime.

În 1926 scrie „Zile trăite”, în care trece ca într'un film emoționant evenimentele din „războiul mondial”, „Revoluția”, „Sub imperiul român” și „Pagini din războiu și pace”, cea mai bună monografie a vremilor prin care a trecut această parte din țară dela război până la pace.

În 1931 publică un manuscris vechi, despre revoluția lui Horia și Cloșca, în care se releva o nouă lumină asupra caracterului acestei revoluții.

A făcut din episcopie o forță culturală, a înființat Academia teologică, școala de cântăreți și societăți religioase, tipografie, cămin pentru preoți și a contribuit la mara armonie sufletească din jurul episcopiei ce a avut repercusiune asupra întregii eparhii și i-a dat posibilitatea de a scoate neted preoțimea din politica militantă de partid, spre a se devota numai misiunii sale.

Conferința reprezentanților facultăților de teologie ortodoxă din lume.

Cronica noastră bisericească încreștează, chiar la începutul acestui an, un eveniment însemnat și îmbucurător.

Însemnat, fiindcă-i vorba de conferința delegaților facultăților teologice ortodoxe din lume, și îmbucurător, pentru noii români, fiindcă s'a ținut la București săptămâna trecută. Scopul conferinței a fost pregătirea congresului panortodox periodic al profesorilor dela Facultățile teologice ort. din lumea întreagă, idee pornită din partea facultății teologice din Atena, și îmbrățișată cu căldură de toate celelalte.

Rostul congresului, fixat pentru toamna a. c. la Atena, e de a strânge și mai mult relațiunile între școalele ortodoxe de pretutindeni, și implicit între toate popoarele ortodoxe, și totodată a discuta și lămurii probleme, ce interesează întreaga ortodoxie. E doar un fapt bine cunoscut, că Biserica ortodoxă dispunând în chivotul ei dogmatic de autentică și integrală învățătură creștină, după războiul mondial, a prins larg teren și în regiuni, socotite a face parte exclusiv din lotul creștinismului apusean. Și s'a impus aci, nu prin mijloace violente, potrivnice spiritului evanghelic,

ci prin simplul fapt, că Apusul, în urma multiplelor schimbări de după războiu, a putut cunoaște, în largă măsură, de aproape ființa adevărată a ortodoxiei, această comoară de nesecat a adevărilor creștine, nefalsificate și neînvaluite de tot felul de teorii, iscodite de trufașă, și totuși mărginita minte omenească.

Astfel, saturat și obosit, dar și decepționat, de acest fel de creștinism, care în multe privinți numai după nume se mai acopere cu ceea ce de fapt a propovăduit Mântuitorul și Apostolii Săi, Apusul, bând din apă veșnic vie și curată a ortodoxiei, s'a trezit din ameteală, s'a înviorat, dându-și perfect seama, unde se află cu adevărat învățătura curată a lui Iisus Hristos. Iar faptul acesta, adăugat la alte probleme ce preocupă azi întreaga ortodoxie, evident, a contribuit la fixarea congresului amintit, pregătit în conferința dela București.

Delegați străini la conferința pregătitoare au sosit dnii: Hamilcar Alivizatos, prof. de drept bisericesc și decan al fac. teol. din Atena, păr. Milcovitch, doctor în teol. dela Cernăuți, prof. de liturgică și decan al fac.

teol. din Belgrad, Anton Kartachov, prof. de istorie bisericească la Academia teol. ort. rusească din Paris, fost ministru al instrucției publice în Rusia țaristă, Ștefan Zankov, doctor în teol. dela Cernăuți, prof. de drept bisericesc la Sofia, și Kisselevschi (cetățean român), prof. de V. T. la fac. teol. din Varșovia. Din partea facultăților teologice din România au fost delegați: păr. I. Mihălcescu, decan și prof. de apologetică și dogmatică, V. G. Ispir, prof. de îndrumări misionare și sectologie, Teodor Popescu, prof. de ist. bisericească univ. — toți dela Fac. teol. din București, dr. N. Cotos, decan și prof. de teol. fundamentală — Cernăuți: Arhim. Iuliu Scriban, prof. de teol. practică și I. G. Savin, prof. de apologetică — din Chișinău.

S'au ținut câteva ședințe, stabilindu-se în amănunte procedura deschiderii și prezidării lucrărilor congresului, precum și programul definitiv. Acesta cuprinde:

I. Poziția științei teologice în Biserica ortodoxă.

- Expunerea principiilor fundamentale ale ortodoxiei;
- Libertatea muncii științifice în teologie și autoritatea bisericească (probleme eclesiologice);
- Expunerea influențelor externe asupra teologiei ortodoxe în deosebi după căderea Constantinopolului (in-

fluente romano-catolice, protestante și filosofice);

d) Orientarea teologiei noi ortodoxe către teologia patristică în legătură cu adoptarea noilor metode. Tradiția în general;

e) Misiunea științei teologice pentru clarificarea conștiinței bisericești; II. Expunerile teologice asupra problemelor bisericești.

a) Problema convocării unui Sinod ecumenic;

b) Diferite hotărâri ale Bisericilor ortodoxe asupra problemelor generale și actuale (calendarul, recăsătorirea preoților);

c) Serviciul pozitiv al științei teologice pentru Biserică;

1. Pregătirea codificării Sf. Canoane și importanța actuală a canoanelor;

2. Revizuirea critică și editarea textelor liturgice vechi;

3. Misiunea Bisericii ortodoxe (internă și externă);

d) Ortodoxia și problemele prezente ale vieții;

1. Biserica și cultura; 2. Biserica și Statul; 3. Biserica și chestiunile sociale;

III. Facultățile de teologie în cadrul activității generale științifice.

IV. Diferite deziderate: o revistă teologică și relațiile între facultățile de teologie.

Conferința a fost închisă prin cuvântarea păr. decan Mihălcescu. Cu cernicia Sa a mulțumit delegaților pentru obosala de a fi venit la această conferință și a arătat importanța pentru știința teologică și Biserica ortodoxă a acestei conferințe.

D. Alivzatos, decanul facultății de teologie din Atena, a mulțumit delegaților români, pentru primirea prietenească ce au făcut delegaților streini.

După ridicarea ședinței ultime profesorii streini s'au dus la Palatul Regal unde au semnat în registru. Apoi au făcut vizite dlor miniștri dr. C. Angelescu și Al. Lapndatu.

În afară de aceasta, delegația străină a vizitat Facultatea teologică din București, internatul ei, seminarul monahal dela Cernica, fiind primiți, fi-rește, și de I. P. S. Sa Patriarhul nostru dr. Miron Cristea, și reținuți la dejun, împreună cu delegația română. Din cuvântările ținute cu această ocazie,

remarcăm în deosebi cuvintele prof. Alivzatos din Atena că „oricare ar fi organizația bisericească ortodoxă în parte, ortodocșii de pretutindeni consideră pe I. P. S. Patriarh al României ca un fel de patriarh ecumenic al tuturor, dată fiind continua preocupare a I. P. S. Sale de interesele întregii ortodoxii“. Iată un omagiu bine meritat adus Patriarhului și Bisericii ortodoxe române.

În orice caz, din programul fixat pentru congresul din toamnă, se desprinde limpede marea lui importanță pentru întreaga noastră biserică ortodoxă.

O. BUCEVSCHI.

INFORMAȚIUNI

Pentru sufletul defunctului Episcop Roman. Telegrama trimisă protopopiatelor din eparhia Clujului:

„Joi 23 Ianuarie înainte de amiazi înmormântarea Episcopului Roman al Oradiei. Să se facă slujbe în toate bisericile. La amiazi să se tragă clopotele jumătate oră.

Consiliul eparhial“

Moartea Regelui Angliei. În noaptea de Luni 21 l. c. a încetat din viață Regele Gheorghe al Angliei. Evenimentul dureros a stârnit o jale unanimă în tot întinsul fără margini al Imperiului britanic. Căci defunctul a fost unul din cei mai iubiți și mai adorați Suverani, din câți s'au succedat pe tronul lui Henric VIII-lea. Bun, blând, drept și milostiv Regele Gheorghe și-a însemnat domnia prin atitudini sincere și acte înțelepte, culminate în hotărârea istorică din 1914 de a trage spada alături de Aliați, pentru

apărarea dreptului și triumful ideii de naționalitate. Din acel ceas era sigur, că războiul nu se va sfârși decât cu înfrângerea Puterilor centrale. Cât de populară era figura Regelui Gheorghe s'a văzut în cursul anului trecut cu ocazia jubileului de 25 ani de domnie. Festivitățile de atunci au luat proporții ne mai văzute, prin dovezile imense de iubire ce i s'au arătat din partea sutelor de milioane de supuși din toate părțile globului. Vom releva însă, că o trăsătură esențială a Regelui Gheorghe a fost marea lui credință religioasă, pe care a afirmat-o zi de zi și pas de pas atât în viața familiară, de-o exemplară curățenie morală, cât și în cea publică de Stat.

Românii, plini de recunoștință pentru sprijinul puternic ce l-au primit în războiul de desrobire și unitate națională, deplâng moartea acestui mare Rege și mare creștin. Amintirea lui va trăi pururea printre noi.

Domnul să-l odihnească cu dreptii împărăției sale.

Comemorarea Unirii. Dl prof. I. Mateiu, directorul gazetei noastre, a ținut în ziua de 24 l. c. o conferință publică despre „Semnificația Unirii“ în cadrul Extensiunii Academice de sub auspiciile Asociației Profesorilor, al cărei președinte este. Un public ales și numeros a ascultat această conferință instructivă.

Reorganizarea parohiilor din Cluj. Duminecă 19 l. c. a avut loc adunarea parohială dela biserica veche din Cluj, cu scopul de a stabili noua împărțire a parohiilor și atribuțiunea bunurilor cuvenită fiecăreia. Păr. prot. N. Vasîu a prezentat lucrările pregătite serios de consiliul parohial, așa încât adunarea n'a avut decât să ratifice propunerile făcute. S'a trecut apoi la alegerea noului consiliu și a epitropiei. La fel s'a procedat și pentru celelalte trei parohii, cari de acum înainte își au organizație independentă.

Noul vicar al Patriarhiei. Devenind vacant postul al doilea de Vicar al Patriarhiei, a fost invitat P. S. Arhiepiscopul Grigorie Leu, vicarul dela Iași. A răspuns, că acceptă. I. P. Sf. Patriarh primește în sfârșit un vicar destoinic, evlavios și drept, a cărui muncă va fi de mare folos Bisericii și instituțiilor ei.

Bustul lui Vasile Pârvan. Dumineca trecută a avut loc la Universitatea noastră desvelirea bustului regretatului savant Vasile Pârvan, ridicat din inițiativa studenților dela facultatea de litere. A servit părintele consilier Laur. Curea adresând studenților o vibrantă cuvântare. Răspunsurile le-a dat corul teologic sub conducerea prof. V. Petrașcu. A fost o manifestație frumoasă și impresionantă, vrednică de numele marelui istoric și gânditor. Noi îl prețuim în deosebi și pentru cercetările lui vaste și nouă, privitoare la începuturile creștinismului pe

plaiurile Daciei. Moartea lui V. Pârvan a însemnat o pierdere enormă pentru știința românească. De aceea pomenirea lui va stârni totdeauna melancolie și lacrimi.

Căsătoriile cu străini. Un ziar din Odorheiu, „Glas românesc“, anunță de-odată 6 căsătorii de intelectuali români de acolo cu tot atâtea unguroaice. Fericiții miri sunt advocați, judecători, profesori, prin urmare oameni culți, conștienți de importanța națională și socială a fetei lor. Din nefericire trebuie să constatăm tocmai contrarul. Fiindcă nimic nu-i mai periculos, decât să dai asemenea exemple regretabile într-o regiune minoritară, unde a început lupta pentru recăștigarea românilor săcuizați. Cum de n'au înțeles acest adevăr elementar cei șase fruntași? Un strop de demnitate națională ar fi fost suficient să-i împiedice dela pasul penibil ce l-au făcut. Se vede că le-a lipsit și acesta. Ar trebui să intervină reacțiunea bunilor Români din acele părți. Noi o așteptăm cu nerăbdare.

Plebiscit minoritar. Sașii hitleriști, cari au ajuns la conducerea partidului german, vreau cu ori ce preț să dovedească țării, că poporul lor se declară solidar cu ei și cu directivele politice dela Berlin. În acest scop a pus la cale un plebiscit. Guvernul însă l-a interzis, pe motiv că el este contrar legilor și obiceiurilor din România. Măsura e binevenită. Căci minoritarii sfidează tot mai mult Statul și interesele lui naționale.

O dispoziție greșită. Este știut că școlile normale funcționează exclusiv cu internate, neadmițându-se elevi externi. Măsura își are rațiunile ei educative, mai ales în moravurile primejdioase ale orașelor noastre. Copiii de țaran ușor sunt expuși perdițiilor. Excepții dela regulă însă trebuie să se admită și aici. De pildă pentru elevii ai căror părinți trăiesc în aceeași localitate, sau sunt atât de săraci încât nu pot plăti taxele școlare

FOILETON

„Z a h e u“.

Luca, 19, 1-11.

„...Fiul omului a venit să caute și să mântuească pe cel pierdut.“ (Luca, 19, 10.)

În drumul triumfal spre metropola iudaismului, Iisus trece prin Ierihon. Este urmat de cete numeroase de pelerini galileeni și pereeni, cari vin să serbeze Paștile la Ierusalim. De atâtea ori a mai făcut acest drum, nici odată însă entuziasmul însoțitorilor nu s'a manifestat cu atâta tărie. E urmat cu dragostea unei oștiri ce așteaptă numai semnalul de luptă, pentru a se jertfi integral și fără rezerve.

Invizibil acest entuziasm se transmite și mulțora din spectatori ieșiți de curiozitate pe străzi, să vadă alaiul trecând prin orașul lor. Și ei cunosc pe Mântuitorul, l-au văzut de atâtea ori în Ierusalim, nici odată însă nu și-au precizat atitudinea față de el. Acum curentul îi absoarbe, simpativ și blândul propovăduitor galileean le apare în proporții uriașe.

Între aceștia în special unul trece prin cea mai formidabilă prefacere sufletească. Se numește Zaheu. Precum numele arată, e iudeu. (Accentuez acest lucru, fiindcă a fost și altă părere. Printre alții chiar Hrizostom crede, că era păgân.) Un personaj bine cunoscut în Ierihon și împrejurimi, pentru averea lui mare și mai cu seamă pentru slujba ce-o deține în viața publică. Era supraveghetor peste vameși. Ierihonul, ca important centru comercial, vestit pe atunci prin producția de balsam, căutat în întreaga lumă, de sine înțeles era și un important centru de încasări. De aceea regimul politic avea tot interesul să-și pună un supraveghetor al încasărilor vamale. În această calitate Zaheu deși iudeu, trebuia să fie un om de încredere al stăpânirii romane, fapt care l-a adus în conflict cu conaționalii săi. Zaheu era temut în Ierihon, însă era disprețuit și excomunicat din comunitatea religioasă iudaică, fiind considerat ca un păcătos notoric. Astfel situația lui nu este de invidiat. Duce o viață de dublicitate.

Pe de-o parte prin oficiul ce îndeplinește, eliminat din angrenajul vieții religioase, care să-l ducă la mântuire, — pe de alta dornic din adân-

cul sufletului după mântuire, chiar și cu prețul unor importante jertfe materiale.

Din auzite știe că s'a ridicat un profet din Nazaret, că acesta propovăduiește ideea mântuirii prin credință și fapte bune. În sufletul lui încolțește nădejdea ieșirii din dublicitate.

Și iată profetul trece în osanalele mulțimii pe dinaintea lui, fără ca cel puțin să-l poată vedea, fiindcă e mic de stat. O idee salvatoare îi vine. Se urcă într'un sicomor și de acolo privește pe Iisus și valurile mulțimei. L-a văzut și e adânc impresionat. Ce se petrece în sufletul lui, graiul nu poate spune. El cel dornic de mântuire și-a identificat Mântuitorul.

Crede în el, crede cu credința naufragiatului, care și-a găsit salvarea.

Și Mântuitorul îl vede. Nu atât pe Zaheu pierdătorul ce radiază de bucurie, ci un suflet în care s'a aprins flacăra credinței, un suflet însetat de apa cea vie, un suflet pe care prezența lui l-a modelat într'un vas de cinste. Cum ar putea trece nepăsător mai departe? De ce n'ar răsplăti mai mult decât cu o privire, pe acela care-l întâmpină cu atâta iubire? E un păcătos, un disprețuit, dar

Calendar antirevizionist. Comitetul regional din Cluj al Ligii antirevizioniste române, prezidat de dl prof. I. Lupaș, a tipărit și în anul acesta un calendar portativ. Bine redactat și frumos executat cu numeroase clișee, el conține un bogat material informativ, de mare folos pentru toți românii indiferent de clasa socială. Colaborează condeie alese. Îi recomandăm călduros preoților noștri. Prețul 12 Lei. Țăranii îl primesc gratuit, dacă își achită taxa de membru de 12 Lei pe an.

Sicomorul Mântuitorului? Anumiți arheologi, cari fac explorări la locurile sfinte, afirmă, că ar exista încă sicomorul (smochinul) la a cărui umbră s'ar fi odihnit Iosif cu fecioara Maria și dumnezeescul prunc în fuga la Egipt. El s'ar găsi în satul Mataryen, la 9 km. de orașul Cairo. Vestea este de sigur impresionantă și ea dă loc la numeroase comentarii.

„Urmasul“ lui Mihai-Viteazul. Știam din manualele de istorie, că spița strălucitului erou dela Șelimbăr s'a stins cam de mult. Ne-am înșelat. A eșit de curând un pretendent pe nume Anton Frollo, avocat și redactor la foaia catolică „Farul nou“ din București. El anunță sub iscălitură că este „ultimul urmaș“ al gloriosului Voevod. Ce ție și cu italianul ăsta papistaș. Nu-i ajunge că s'a pripășit pe pământul țării, vrea să-i exproprieze și morții ortodocși. Și încă ce morți! Noroc, că are de furcă cu Clinica de psihiatrie, care trimite asemenea exemplare la balamuc.

Negusul la mitralieră. Ziarele relatează faptul neobicinuit, că împăratul Etiopiei fiind la cartierul general din orașul Dessie, și asistând la un atac al aviației italiene, s'a apropiat de o mitralieră, trăgând personal contra avioanelor inamice. E un act de curaj, care se înregistrează destul de rar. Se pare totuși, că trupele etiopene nu pot rezista din lipsa armamentului și disciplinei.

Funerariile Episcopului Roman Ciorogariu la Oradea

Joi dimineața s'a servit o impresionantă Liturghie în impozantă și spațioasă capelă din palatul Episcopiei de către episcopii Vasile al Caransebeșului, Andrei al Aradului și Arhiepiscopul Vasile dela Sibiu, înconjurați de un sobor de preoți și diaconi. Era de față mulțimea selectă a admiratorilor Episcopului Roman Ciorogariu, care zăcea pe catafalcul din mijloc îmbrăcat în ornate strălucitoare, străjuit de preoți în haine cernite. Răspunsurile le-a dat vestitul cor mixt bisericesc al maestrului Fîru.

După sfânta Liturghie a intrat în capelă I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului și Banatului. A preluat conducerea ceremonialului funebru, și sfințindu-se marele reposit, a fost închis în sicriu între lacrimile și suspinele de durere a celor de față.

La ora 11 dim., I. P. S. S. mitropolitul Nicolae Bălan al Ardealului, asistat de episcopii Vasile Lăzărescu dela Caransebeș, Andrei Mager dela Arad, arhiepiscopul Vasile Stan dela Rășinari și arhimandritul Suciu dela Arad, a pornit cu întregul sobor de preoți din localitate, înaintea cortegiului, care a parcurs dealungul Bd. Ferdinand, piața Regina Maria și piața Unirii, până la catedrala ortodoxă. Pe tot parcursul lămpile electrice aprinse erau înfășurate în doliu iar deoparte și de alta se aflau înșiruite trupele și școlile.

Aici în frumoasa catedrală după oficierea prohodului au început cuvântările. Cel dintâi a vorbit mitropolitul Nicolae Bălan în numele Sf. Sinod, arătând viața exemplară a episcopului Roman Ciorogariu insistând în special asupra frumoasei zestre moștenită din familie și sporită cu statornică râvnă de carte.

Impins de dorul nestăpânit de a fi pătruns în lupta națională, s'a dedicat de timpuriu scrisului închinat unei soarte mai bune a poporului român.

Cei ce vor răsfoi gazetele, vor avea prilejul să constate cât de plină de curaj a fost opera episcopului Roman Ciorogariu și pe acest teren al vieții noastre publice.

Ajuns vicar la consistoriul din Oradea, aici l-au găsit valurile turburi ale bolșevismului maghiar pe cari le-a înfruntat cu bărbăție, gata de jertfă, asemeni străjerului credincios până la moarte. Și când privea cu adevărat moartea în față odată cu ziua Invierii, a sosit armata română scăpându-l din primejdie.

Atunci a văzut minunea întregirii neamului. Momentul a fost atât de cutremurător, încât i-a dominat sufletul pentru tot restul vieții, întărindu-i conștiința de providențială sentinelă, aici la granița de vest a țării.

Ajuns la capătul călătoriei astăzi, după cuvintele Scripturii păzind credința, neamul întreg și Biserica lui îi petrece cu recunoștință la locul de veșnică odihnă și-i aduce mulțumire și laudă lui Dumnezeu care în vremuri atât de grele i-a trimis propovăduitor și profet ca fericitul adormit întru Domnul.

Il așezăm în această casă a Domnului nu pentru a-l uita ci pentru a-l avea mai departe strajă neadormită aici la granițele țării, ca și de dincolo de mormânt să trimită fiilor neamului său îndemnul care a vrăjit întreaga lui viață: „Iar voi vă luptați ca buni ostași ai lui Hristos și ai nației voastre“.

Au mai vorbit d-nii A. Imbroane din partea ministerului cultelor, Ion Lupaș în numele Academiei Române, episcopul Andrei Mager, arhimandritul Suciu, generalul Gheorghies în numele armatei, prefect Băncilă în numele județului dr. Vasile Bledea primarul municipiului, Teodor Nespreședintele Casei Naționale în numele asociațiilor culturale din Oradea, d-na Metes în numele femeilor ortodoxe române, dr. Victor Staci,

prof. univ. Cluj în numele Frăției ortodoxe române și Ulpiu Traian Gomboșiu în numele sindicatului presei din Ardeal și Banat.

Sicriul cu rămășițele episcopului Roman Ciorogariu a fost apoi depus în cavoul ctitorilor dela catedrala ortodoxă.

Eparhia noastră a fost reprezentată oficial la aceasta dureroasă solemnitate de către o delegație compusă din P. C. consilieri Dr. Vasile Sava, Laurențiu Curea și Dr. Ioan Vască.

BIBLIOGRAFIE

Viața Ilustrată, an. III. Nr. 1. Director Nic. Colan. Sibiu. Abonament anual 200 Lei. Intrată în anul al treilea de apariție, excelenta revistă creștină-literară se prezintă în aceeași simpatică haină din trecut, cu articole serioase, schițe și poezii drăguțe, cronici bogate și ilustrații frumoase. În numărul acesta semnează dd. N. Colan, Dr. E. Nicoară, Dafna-Blagaiana, Gr. T. Marcu, I. Martin, A. Nanu, Dr. E. Dobrotă s. a. Sperăm, că familiile ortodoxe, pentru cari este scrisă cu multe jertfe, îi vor da tot sprijinul lor generos.

Convocare.

În conformitate cu dispozițiile statutare se convoacă prin aceasta adunarea generală a Reuniunii corale „Corul episcopiei ortodoxe rom. Cluj“ pe ziua de **Duminică în 2 Febr.**, la ora 11 a. m., în sala de ședințe a Consiliului eparhial.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării.
2. Rapoartele casierului și bibliotecarului.
3. Descărcarea comitetului.
4. Alegerea comitetului nou.
5. Eventuale propuneri.

Cluj, la 20 Ianuarie 1936.
Dr. Seb. Stanca, Dr. Nic. Ursu,
președinte. secretar.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.

conștient de păcătoșenia lui, de boala care-i roade sufletul. E un bolnav care vrea să se vindece. Medicina o are el, de ce i-ar refuza-o? N'a venit în lume să mântuiască pe cei suferinzi? Îi zice: „Zaheu, grăbește-te și dă-te jos, căci astăzi trebuie să rămân în casa ta.“ (Luca, 19, 5.) Acesta e fericit. Iisus l-a învrednicit nu numai de o privire, ci i-a și vorbit. Se coboară din pom și cu capul plecat se apropie. Mulțimea îi face loc, ferindu-se de atingerea lui, ca de a unui lepros. Ea nu înțelege ce s'a petrecut. Nu înțelege de ce idolul ei, cel atât de curat de păcat, își anunță intrarea în casa celui mai mare păcătos. Aceleași buze cari au ridicat osanale, acum murmură răsbratite. Dar nici unul din eroii dramei nu le ia în considerare. Nici Mântuitorul care știa prețul acestor manifestări, nici Zaheu care în fericirea lui și-ar fi dat viața.

Ajuns în fața lui Iisus, Zaheu îi mulțumește pentru distincția de care l-a învrednicit, mai mult, pentru darul ceresc ce-l simte coborât în suflet. Cum? Prin cuvinte calde pline de recunoștință? Nu. Ci prin fapte. Face o declarație sărbătorească: „jumătate din averea mea o dau săracilor și dacă am năpăstuit pe cineva cu ceva întorc împătrit.“ (Luca, 19, 8.)

Gestul este de o adâncă elocvență. Destăinuiește ascunzăturile unui suflet renăscut. Avuția, idolul pentru care până acum a suferit disprețul neamului, pentru care a păcătuit năpăstuind pe semenii, a căzut zdrobit la picioarele lui Iisus. Privită această avere prin prisma noii concepții de viață la care a fost trecut, nu mai este în sine un scop, ci un simplu mijloc. Ea trebuie să aline suferințele.

Zaheu cel păcătos, a devenit un suflet de elită. Dar întâlnirea cu Hristos îl salvează, nu numai pe el ci întreaga-i familie. Un nou duh călăuzitor de viață se instăpânește sub acoperământul casei vameșului. E duhul înțelegerii suferinței, duhul iubirii deaproapelui, duhul iubirii lui Hristos.

Zaheu este reintegrat în familia lui Avraam. Nu prin comuniunea de sânge cu el, ci prin comuniunea spirituală, singura care-i o garanție a realizării promisiunilor făcute lui Avraam.

Convertirea lui Zaheu, nu este un eveniment oare care din activitatea pământească a Fiului lui Dumnezeu. Luca îl înregistrează fiindcă își dă seama de importanța lui pilduitoare pentru creștinii. Zaheu este un prototip al imensei mulțimi de

păcătoși cari se doresc după mântuire. Prin râvna care o pune în serviciul acestui scop, (râvna care-l trezește la conștiința păcatului, la primirea cu credință și dragoste a lui Iisus, și la capacitatea ori cărei jertfe materiale), devine pârga celor cari se mântuiesc dintre păcătoși. Zaheu este o garanție că păcătosul nu este exclus dela mântuire.

Câtă mângăere pentru zilele noastre, când la fiecare pas găsești un Zaheu, un suflet rătăcit legat cu mii de fibre invizibile, de hunerile și bucuriile acestei lumi. Dacă voința și râvna renașterii spirituale nu lipsește, precum privirea lui Hristos s'a oprit odihnitoare asupra lui, se va opri și asupra noastră. Va bate la poarta sufletului cerând intrare. Să deschidem, precum a făcut el cu atâta bucurie. Să-l lăsăm pe Hristos să intre, și să ne învrednicească de cuvintele adresate lui Zaheu: „astăzi s'a făcut mântuire casei acesteia.“

Prof. Dr. L. G. MUNTEANU

■ ■ Abonați și răspândiți ■ ■
■ ■ „VIAȚA ILUSTRATĂ“ ■ ■